

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Z OBSAHU:

| Společný nákup plynu |

| Povinné plnění zásobníků |

| Naléhavá zpráva IPCC |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

ruský plynárenský podnik Gazprom jednostranně zastavil dodávky plynu do Polska a Bulharska, protože země nezaplatily v rublech. Stejně hrozbě teď čelí celá EU. Podle předsedkyně Komise von der Leyenové se Unie na takovou situaci připravovala a reakce bude jednotná a koordinovaná. V dubnu se členské státy EU dohodly na vytvoření platformy pro společný nákup plynu, zkapalněného zemního plynu (LNG) a vodíku. Tento dobrovolný mechanismus má potenciál využít společnou tržní sílu EU na globálních trzích s plynem. Zároveň by mohl přispět k optimálnímu využití stávající plynárenské infrastruktury EU. V souvislosti s velkou nejistotou ohledně dodávek ruského zemního plynu v EU byl také tento měsíc zveřejněn návrh nařízení o zajištění bezpečných dodávek plynu stanovující členským státům EU mj. povinnost naplnit do 1. listopadu letošního roku podzemní zásobníky plynu nejméně na 80 % kapacity. Vzhledem k naléhavosti situace je návrh projednáván v režimu zkráceného legislativního procesu. Europoslanci se dohodli, že k návrhu nepředloží žádné pozměňovací návrhy. Členské státy v Radě věnují pozornost mechanismu solidarity, který by zajistil účinné využívání stávající energetické infrastruktury včetně přeshraničních přepravních kapacit, sdílení skladovacích zařízení a zařízení LNG. V souvislosti s úsilím o co nejrychlejší dosažení nezávislosti na dovozu ruské energie vyzvala skupina 11 členských států EU k urychlení probíhajících jednání a následné implementaci legislativních návrhů balíčku Fit for 55. Pokud by byl tento balíček uskutečněn v plném rozsahu, snížila by se do roku 2030 spotřeba zemního plynu o 30 %, tj. o 100 miliard m³. Ve Štrasburku se tento měsíc konala pracovní večeře, jejímž hlavním tématem byla reforma trhu s emisními povolenkami ve světle války na Ukrajině. Většina dotazů směřovala na zpravodaje Evropského parlamentu Petera Lieseho, který během debaty připustil, že jeho původní návrh na razantní reformu Modernizačního fondu vyvolal kontroverzi a přislíbil úpravu svého návrhu tak, aby stejně jako doposud byl fond zaměřen na méně rozvinuté členské státy namísto regionů v tranzici.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Společný nákup
plynuPovinné plnění
zásobníků

SPOLEČNÝ NÁKUP PLYNU

S cílem zajistit bezpečnost dodávek a ukončit závislost na ruském plynu vytvořila Evropská komise spolu s členskými státy EU platformu pro společný nákup plynu, zkapalněného zemního plynu (LNG) a vodíku.

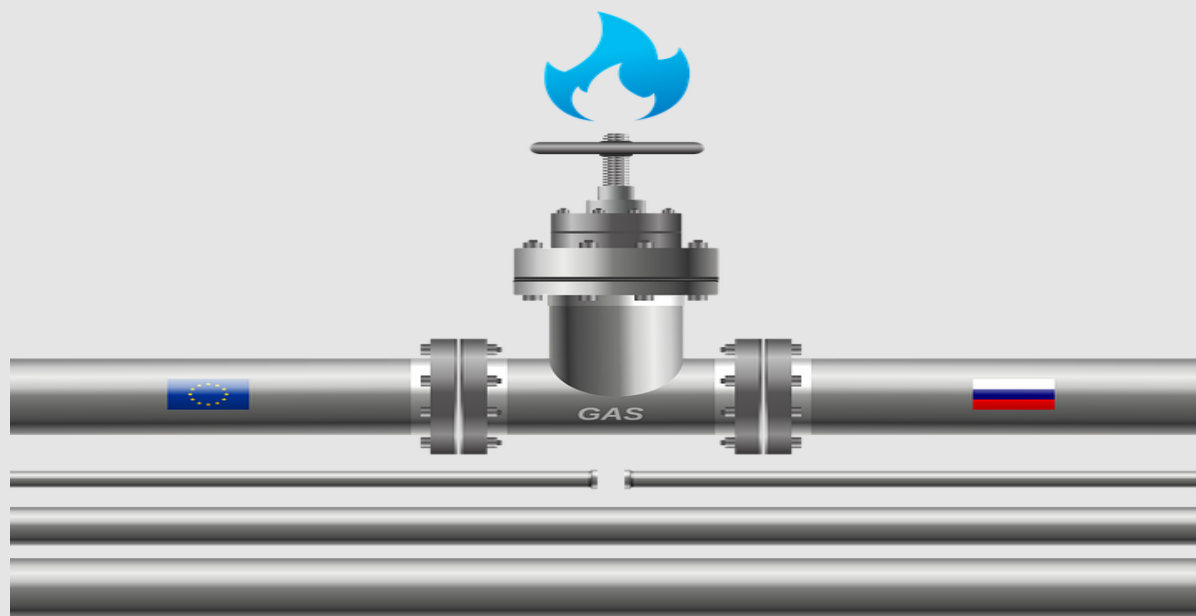
První virtuální setkání platformy, kterého se zúčastnili zástupci všech 27 členských států, se uskutečnilo dne 8. dubna. Jedná se o dobrovolný mechanismus, který má potenciál využít společnou tržní sílu EU na globálních trzích s plynem.

Vzhledem k aktuální potřebě zabezpečit značné objemy alternativních dodávek plynu a zaplnit evropské zásobníky již pro příští zimní sezónu může platforma v mezinárodním měřítku snáze koordinovat jednání s hlavními dodavateli zemního plynu a LNG a zároveň zohlednit dodavatelské kapacity partnerů či dlouhodobé smlouvy. Dále může přispět k optimálnímu využití stávající plynárenské infrastruktury EU, vč. skladování, a k identifikaci potřeb s ohledem na pláno-

vaná propojení či budoucí využití vodíku.

Platforma využije stávající koordinační struktury pro bezpečnost dodávek, včetně ENTSO-G, a regionálního hodnocení energetické infrastruktury. S cílem zajistit spolupráci s průmyslem a pokrýt všechny aspekty hodnotového řetězce dodávek plynu hodlá Komise zřídit expertní pracovní skupinu, která bude mít poradní roli.

V rámci projednávaných legislativních návrhů Komise požaduje, aby členské státy od 1. listopadu letošního roku zaplnily podzemní zásobníky plynu nejméně na 80 % kapacity a v následujících letech nejméně na 90 %. V současné době (k 24. dubnu) jsou evropské zásobníky v průměru **zaplněné** na cca 32 %.

Společný nákup
plynuPovinné plnění
zásobníků

POVINNÉ PLNĚNÍ ZÁSObNÍKŮ

V návaznosti na sdělení REPowerEU představila Evropská komise dne 22. března **návrh nařízení o zajištění bezpečných dodávek plynu, který zavádí povinné minimální zásoby zemního plynu ve skladovacích zařízeních, certifikaci provozovatelů skladovacích systémů či v rámci pobídek pro doplnění zásob zemního plynu navrhuje stoprocentní slevu z kapacitních přepravních tarifů na vstupních a výstupních bodech zásobníků.**

Návrh Komise nyní posuzuje Evropský parlament a Rada EU. Vzhledem k naléhavosti situace se spoluvůrci dohodli na urychlení legislativního procesu, aby již v příští zimní sezóně měla Evropská unie vytvořené podmínky pro případ zastavení ruských dodávek zemního plynu.

Europoslanci nepředložili k návrhu Komise žádné pozměňovací návrhy a ve shodě s čl. 163 jednacího řádu Evropského parlamentu

přijali návrh v rámci plenárního zasedání dne 7. dubna. Tento zrychlený postup otevírá cestu k zahájení meziinstitucionálních jednání, jejichž výsledkem bude tzv. prozatímní dohoda. Předpokládá se, že o dohodnuté finální podobě nařízení by obě instituce mohly hlasovat již v červnu.

Hlavní vyjednávač za Evropský parlament, polský europoslanec Jerzy Buzek (EPP), zdůrazňuje, že je naléhavě nutné zajistit energetickou bezpečnost EU, což obnáší i krátkodobá řešení aktuální situace. Jeho vyjednávací tým se soustředí na stanovení podmínek, za kterých bude vynucováno povinné plnění zásobníků. Členské státy v Radě se zaměřily na projednávání ustanovení o zajištění mechanismu solidarity, který zahrnuje účinné využívání stávající infrastruktury včetně přeshraničních přepravních kapacit, sdílení skladovacích zařízení a zařízení LNG.

Evropská komise avizovala, že hodlá vypracovat nové posouzení dopadů navrhovaných opatření, které zohlední aktuální nárůst cen plynu. Důraz klade na navrhovanou povinnou certifikaci, a to s ohledem na vytvoření dosta-

tečných zásob plynu v zásobnících vlastněných subjekty ze třetích zemí (Gazprom).

Návrh nařízení stanoví členským zemím EU povinnost naplnit do 1. listopadu letošního roku podzemní zásobníky plynu nejméně na 80 % kapacity. V následujících letech se toto minimum zvýší na 90 % s průběžnými cíli od února do října.

Naléhavá zpráva IPCC

NALÉHAVÁ ZPRÁVA IPCC

Mezivládní panel pro změny klimatu (IPCC) dne 4. dubna zveřejnil (v rámci již šestého hodnocení dopadů globálního oteplování) **zprávu o zmírňování změny klimatu, ve které předkládá modelové situace pro žádoucí snižování emisí skleníkových plynů. Vědci apelují, že v zájmu předcházení nejhorším důsledkům globálního oteplování je nezbytné, aby celosvětové emise dosáhly vrcholu do roku 2025 a následně již docházelo k jejich podstatnému snižování. Přestože vědecká komunita dlouhodobě upozorňuje na důsledky spalování fosilních paliv, vzrostly jejich celosvětové emise mezi lety 1990 až 2019 o 54 procent a stále stoupají.**

Mezivládní panel dochází k závěru, že stabilizace nárůstu globálního oteplování bude vyžadovat okamžité snižování emisí, resp. rychlé a zásadní změny v energetice, infrastruktuře, včetně dopravy, využívání půdy, zemědělství, lesnictví, průmyslu i koncepce měst.

V energetice transformace musí zahrnovat podstatné snížení fosilních paliv, rozsáhlou elektrifikaci, zlepšenou energetickou účinnost a používání alternativních paliv (vodík). V této souvislosti zpráva upozorňuje na význam budování vhodné infrastruktury, přičemž investice do infrastruktury pro fosilní paliva považuje za tzv. uvízlá aktiva.

Značnou pozornost zpráva věnuje potenciálu snižování spotřeby energie ve městech, ve kterých dnes v EU žije zhruba 70 % obyvatel. Města mohou přispět ke snížení emisí elektrifikací dopravy, zaváděním koncepce „kompaktních“ měst, ve kterých jsou služby i práce v pěším dosahu, či podporou cyklistiky. Sami spotřebitelé pak změnou životního stylu.

Další oblastí, ve které lze dosáhnout významných úspor, jsou budovy. Ty jsou zodpovědné za 40 % energetické spotřeby EU a 36 % jejich emisí skleníkových plynů.

V oblasti průmyslu, který zodpovídá zhruba za čtvrtinu celosvětových emisí, mezivládní panel doporučuje efektivnější využívání materiálů, recyklaci a minimalizaci odpadů.

Autoři zprávy zdůrazňují, že možnost omezit globální oteplování na 1,5 °C „je teď nebo nikdy“. A bez okamžitého a výrazného snížení emisí skleníkových plynů ve všech sektorech to nebude možné. Podle IPCC bude dosažení klimatických cílů vyžadovat navýšení investic napříč všemi sektory a regiony, které zpráva hodnotila.

Balíček Fit for 55

Pro Ukrajinu

BALÍČEK FIT FOR 55

V důsledku ruské agrese vůči Ukrajině čelí svět nové geopolitické realitě. Členské země EU nyní usilují o co nejrychlejší dosažení nezávislosti na dovozu ruské energie. V této souvislosti vyzvala dne 7. dubna skupina 11 členských zemí EU k urychlení jednání o legislativních návrzích balíčku Fit for 55.

Prohlášení podepsali ministři Dánska, Finska, Irska, Lotyšska, Lucemburska, Německa, Nizozemska, Rakouska, Slovinska, Španělska a Švédska. Signatáři zdůrazňují, že v zájmu rychlejšího odklonu od ruské energie je nutné urychlit probíhající jednání o legislativních návrzích balíčku Fit for 55 a následně jejich implementaci. Zároveň oceňují význam otevřeného a propojeného unijního trhu s energií jako důležitého nástroje pro minimalizaci cenových otřesů v případě přerušení dodávek.

Ve sdělení **REPowerEU**, jehož cílem je ukončení závislosti EU na ruském plynu, Evropská komise uvádí, že uskutečněním návrhů balíč-

ku Fit for 55 lze v EU snížit spotřebu zemního plynu do roku 2030 o 30 %, tj. o 100 miliard m³. Zároveň však Komise s ohledem na aktuální geopolitickou situaci vyzývá členské státy a Evropský parlament k navýšení ambicí v rámci balíčku Fit for 55, a to zejména v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů energie a zlepšení energetické účinnosti.

Konkrétně zvažuje zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě EU do roku 2030 na 45 %. Takové opatření za frakci Evropské lidové strany (EPP) **podpořil** zpravodaj Evropského parlamentu německý europoslanec Markus Pieper. Současný legislativní návrh přitom počítá s navýšením tohoto cíle z 32 % na 40 %.

V oblasti energetické účinnosti navrhuje zpravodaj Evropského parlamentu dánský europoslanec Niels Fuglsang (S&D) navýšení ročních úspor na národní úrovni v letech 2024 až 2030 na 2 % (oproti návrhu Komise 1,5 %).

Příslušným výborem pro vypracování pozice Evropského parlamentu k revizím obou směrnic je Výbor pro průmysl, výzkum a energeti-

ku (ITRE). K návrhu Komise na změnu směrnice o podpoře obnovitelných zdrojů energie bylo **předloženo** celkem 1310 pozměňovacích návrhů. K návrhu Komise na revizi směrnice o energetické účinnosti bylo **předloženo** celkem 1190 pozměňovacích návrhů. Nyní probíhají jednání mezi politickými skupinami s cílem nalézt kompromisní řešení. Hlasování ve výboru by mělo proběhnout na červnovém zasedání.

Na rozdíl od Evropského parlamentu postupuje jednání v Radě pomaleji. Členské země zůstávají ve svých pozicích dosud rozdělené. Diskutovaná je např. povinnost dosáhnout ročního snížení spotřeby energie ve veřejném sektoru alespoň o 1,7 %.

Mnohé národní delegace také prosazují zavedení určité flexibility při výpočtu vnitrostátních příspěvků v oblasti energetické účinnosti. Cílem je dojednat společnou pozici ohledně obou směrnic do ministerské Rady plánované na 27. června.

Balíček Fit for 55

Pro Ukrajinu

PRO UKRAJINU

Mezinárodní energetická agentura (IEA) opět **apeluje** na spotřebitele, aby v zájmu snížení závislosti EU na ruské energii omezili svoji spotřebu.

IEA nastiňuje řadu opatření, která s cílem snížit spotřebu energie mohou učinit sami spotřebitelé. Kromě aktuální motivace v souvislosti s podporou Ukrajiny tak spotřebitelé sníží svoji uhlíkovou stopu a ušetří na platbách za energie.

Návrhy IEA vychází z desetibodového **plánu** na snížení závislosti EU na ruském zemním plynu a z obdobného **plánu** na snížení spotřeby ropy, které předložila v již březnu. Mezi kroky, které může učinit každý, IEA zařadila snížení teploty vytápění a omezení chlazení v létě, snížení teploty ohřevu vody, snížení rychlosti na dálnicích, používání veřejné dopravy místo osobních automobilů či chůze a jízdu na kole na krátké vzdálenosti.

Konkrétně agentura vyzývá ke snížení teploty vytápění v domácnostech na 19 °C nebo 20 °C. Uvádí, že průměrná teplota vytápění se v EU pohybuje okolo 22 °C, přičemž jejím snížením o jeden stupeň by se ušetřilo přibližně 7 % energie.

V diskusi s ministry členských zemí, do jejichž působnosti spadá energetika, vyslovil výkonný ředitel IEA Fatih Birol své přesvědčení, že pokud nesníží svoji spotřebu sami spotřebitelé, bude nutné v zájmu snížení energetické závislosti na Rusku regulovat spotřebu prostřednictvím povinných opatření.

V tomto ohledu již italská vláda **omezila** teplotu vytápění ve veřejných budovách na maximálních 19 °C a pro klimatizaci stanovila limit 25 °C. Toto opatření je dočasné, vypršet by mělo v dubnu 2023. Italská vláda předpokládá, že tak ušetří až 4 miliardy m³ zemního plynu.

Legislativní návrhy
pro snižování emisíLEGISLATIVNÍ NÁVRHY
PRO SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Evropská komise předložila dne 5. dubna návrh dvou nařízení, která mají zajistit přísnější kontrolu fluorovaných skleníkových plynů (F-plynů) a látek poškozujících ozonovou vrstvu.

Fluorované plyny a látky poškozující ozonovou vrstvu jsou vysoce účinné skleníkové plyny vytvořené člověkem, které při uvolňování do atmosféry přispívají ke globálnímu oteplování.

Jejich podíl na skleníkovém jevu může být značný, protože jejich účinek oproti stejnému množství vyjádřenému v ekvivalentu CO₂ je v některých případech výrazně silnější (násobky).

Zhruba 90 % emisí F-plynů tvoří fluorované uhlovodíky (HFC), které se používají především v chladnicích, klimatizacích a tepelných čerpadlech, dále také v hasicích přístrojích či technických aerosolových rozprašovačích. Mezi další fluorované plyny

s významnými emisemi patří fluorid sírový (SF₆), který se používá v elektrotechnickém průmyslu jako izolátor.

Zatímco v EU se emise F-plynů snižují (v současné době představují 2,5 % celkových emisí skleníkových plynů), ve světě patří mezi nejrychleji rostoucí skleníkové plyny, a to z velké části v důsledku rostoucí poptávky po chlazení a klimatizaci, zejména v rozvojových ekonomikách.

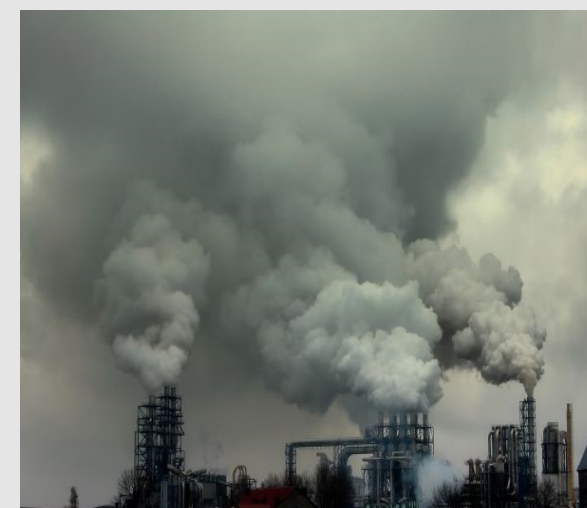
Návrh nařízení týkající se F-plynů by měl do roku 2030 ušetřit ekvivalent 40 milionů tun emisí CO₂, což je více než předpokládají stávající právní předpisy. Návrh zpřísňuje systém kvót pro částečně fluorované uhlovodíky a zavádí nová omezení pro jejich používání v nových zařízeních. Použití F-plynů bude možné pouze tam, kde nejsou k dispozici vhodné alternativy. Co se týká plynu SF₆, měl by se do roku 2031 postupně přestat používat ve všech nových zařízeních pro přenos elektrické energie (tzv. spínacích zařízeních).

Návrh nařízení dále aktualizuje řadu povinností pro společnosti, jako je používání osvědčených postupů, kontrola úniků těchto

látek, vedení záznamů, odborná příprava pracovníků a řádné nakládání s odpady či zpřísňuje systém udělování licencí.

V neposlední řadě návrh nařízení optimalizuje stávající systémy monitorování, aby se zajistil soulad s [Montrealským protokolem](#).

Pokud jde o látky poškozující ozonovou vrstvu, je většina jejich výroby, používání a obchodu v současné době již zakázána. Hlavním účelem [nového návrhu](#) je proto zabránit emisím těchto látek z výrobků a zařízení, u nichž bylo použití těchto látek dříve příslušnou legislativou povoleno.

Sankce na dovoz
energií z RuskaSANKCE NA DOVOZ ENERGIÍ
Z RUSKA

Začátkem dubna se členské státy EU shodly na uvalení již pátého balíčku ekonomických sankcí vůči Rusku v souvislosti s válkou na Ukrajině. Součástí **nařízení** ze dne 8. dubna je i zákaz nákupu a dovozu uhlí a jiných tuhých fosilních paliv, která pocházejí z Ruska nebo jsou z něj vyvážená. Toto omezení začne být uplatňováno od srpna letošního roku. V současné době dosahuje roční ruský dovoz uhlí do EU hodnoty 8 miliard eur.

Komise zároveň pracuje na dalších návrzích možných sankcí, a to včetně embarga na dovoz ropy, které by ruskou válečnou ekonomiku zasáhlo citelněji. Podle odhadu think-tanku Bruegel platí EU v současnosti za ruskou ropu až 450 milionů dolarů denně. Přitom více než polovina ruského vývozu ropy směřuje do Evropy.

Embargo na dovoz ruské ropy prosazují pobaltské země, Polsko a také předsedající

Francie, která se snaží přesvědčit váhající členské země, že společná koordinovaná akce může vážně zasáhnout příjmy, z nichž Rusko válku financuje. Vlády Německa, Rakouska či Maďarska dosud s okamžitým zákazem dovozu ruské ropy váhaly. Obavy panovaly z dopadů na jejich vlastní hospodářství.

Spolkový kancléř Olaf Scholz **připustil**, že Německo by mohlo ukončit dovoz ruské ropy ještě letos. Uvedl, že Německo aktivně usiluje o dosažení nezávislosti na ruských energiích. Podíl ruské ropy na německém dovozu začátkem dubna představoval 25 %, což je pokles o deset procentních bodů z 35 % před invazí. Situace se však rychle vyvíjí. Dne 26. dubna německý ministr hospodářství Robert Habeck **uvedl**, že v posledních týdnech se podařilo snížit závislost až na 12 %. Zbývající dovoz ruské ropy zásobuje palivem především oblast Berlína. Vyhlásit ropné embargo je tak pro Německo podle slov Habecka zvládnutelné v řádu dní.

Zbývá vyřešit logistické problémy na východě Německa, které je na dodávkách ruské ropy tradičně závislé. Zásobování probíhá ropovo-

dem Družba, přičemž tato infrastruktura není propojená se západní částí země. Proto Německo hodlá dovážet ropu od alternativních dodavatelů tankery. V této souvislosti spolková vláda jedná se svými polskými protějšky o možnosti využívat polský přístav Gdaňsk, který je infrastrukturou s východní částí Německa propojen.

Připravované embargo by slovy místopředsedy Evropské komise Valdisa Dombrovskise „mělo maximalizovat tlak na Rusko“ a současně „minimalizovat vedlejší škody způsobené ekonomice unijních zemí“. Podle dostupných zdrojů by embargo na ropu mělo být nastaveno tak, aby rozlišovalo mezi různou kvalitou ropy a způsobem dodávky.

Rusko dodává tzv. uralskou ropu (směs těžší ropy z oblasti Uralu a Volhy s lehčí ropou ze Sibiře). Alternativou mohou být dodávky lehké ropy z Íránu a Saudské Arábie, nicméně problémem je (jak ukazuje příklad Německa) logistika. Na rozdíl od ruské ropy, jejíž část je dodávána potrubím, musí se tato ropa dopravit po moři. Otázkou zůstává, zda rafinérie, které jsou nastavené na zpracování uralské ropy, mohou být převedeny na ropu z jiných

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Sankce na dovoz energií z Ruska

částí světa. Nicméně podle odborníků jsou mnohé evropské rafinérie flexibilní a mohou zpracovávat různé druhy ropy.

V roce 2020 Rusko do EU denně dodalo 2,8 milionů barelů ropy, z toho 0,7 milionů barelů potrubím a zbytek po moři. V roce 2021 dosáhly denní ruské dodávky do EU 3,5 milionů barelů z celkového dovozu ve výši 15 milionů barelů denně.

Očekává se, že Komise předloží návrh na šestý balíček sankcí v nejbližších dnech.

Reforma EU ETS

REFORMA EU ETS

Na okraj plenárního zasedání ve Štrasburku, které se konalo v týdnu od 4. do 7. dubna, se konala pracovní večeře pořádaná frakcemi S&D, EPP a ECR ve spolupráci s polskou energetickou společností PGE. Tématem debaty byla reforma trhu s emisními povolenkami (EU ETS) ve světle války na Ukrajině a jejích dopadů na evropský energetický sektor.

Večeře se účastnili hned tři bývalí předsedové vlád – Jerzy Buzek a Beata Szydło z Polska a Mirek Topolánek z České republiky. Mirek Topolánek se navíc debaty účastnil jako jeden z řečníků, a to ze své funkce předsedy Teplárenského sdružení ČR.

Prvním řečníkem byl europoslanec a bývalý ministr Alexandr Vondra. Ten zdůraznil, že průmyslový sektor střední a východní Evropy je historicky uhlíkově náročný. Současnou cenu povolenky považuje za excesivní a škodící občanům a ekonomice. Je proto nezbytné, aby byly zachovány povolenky zdarma. Pan Vondra se zároveň vyhradil proti možnému zahrnutí spaloven na energetické využití odpadu (ZEVO) do EU ETS, což vysvětlil od-

lišnými potřebami jednotlivých členských zemí – zatímco západní a severní Evropa disponují pokročilým oběhovým hospodářstvím, střední a východní Evropa se primárně musí zbavit skládek. Na Alexandra Vondru navázal europoslanec za S&D Petar Vitanov, podle kterého bychom ve světle současné napjaté situace měli při tvorbě energetické a klimatické politiky klást důraz především na cenovou dostupnost energie a stabilní dodávky.

Po politických poselstvích přišla na řadu prezentace think-tanku Compass Lexecon, který analyzoval příčiny současné ceny povolenky a navrhnul opatření, která by mohla vést k nižší volatilitě trhu. Podle analýzy je vysoká cena povolenky důkazem fungování trhu. Naopak volatilita je nežádoucí a je důsledkem spekulací. Jako důkaz vlivu spekulací vidí pád ceny povolenky o 30 % po invazi Ruska na Ukrajinu. Proti spekulacím je podle Compass Lexecon potřeba zakročit či alespoň minimalizovat její dopady na vývoj ceny. Konkrétně by mohlo pomoci zavedení opatření k monitoringu a dohledu na trh; opatření limitujících finanční operace, které způsobují krátkodobé výkyvy ceny či opatření poskytující dlouhodobou investiční jistotu. Se závěry analýzy následně souhlasili i přítomní zástupci asociace CEEP a společnosti PGE, kteří

zároveň zdůraznili nutnost zachování nastavení Modernizačního fondu, který je klíčový pro dekarbonizaci energetického sektoru v regionu.

Závěrečným řečníkem byl již zmíněný bývalý premiér a současný předseda Teplárenského sdružení Mirek Topolánek, který rovněž doporučuje zaměřit se na zajištění dostupné energie. Připomněl, že plyn budeme i nadále potřebovat, ale měli bychom se vyhnout importům z problematických zemí.

Na závěr večera proběhla debata mezi účastníky večeře. Vzhledem k tomu, že mezi účastníky byli i zpravodajové návrhu revize EU ETS v Evropském parlamentu Peter Liese a Sara Skyttedal, tak většina dotazů směřovala právě na ně. Zpravodaj Liese během debaty uznal, že jeho původní návrh na razantní reformu Modernizačního fondu vyvolal kontroverzi a přislíbil úpravu svého návrhu tak, aby stejně jako doposud byl fond zaměřen na méně rozvinuté členské státy namísto regionů v tranzici.

Debata se uskutečnila v den, kdy výbor ITRE přijal své stanovisko k návrhu. Nyní je tak řada na gesčním výboru ENVI, který by měl přijmout zprávu v polovině května. Pokud se tak stane, tak by finální pozice Evropského

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Reforma EU ETS

parlamentu měla být schválena červnovým plénem.

Revize pravidel EU
pro průmyslové emiseREVIZE PRAVIDEL EU
PRO PRŮMYSLOVÉ EMISE

Oxidy síry, oxidy dusíku, amoniak, metan nebo rtuť vypouštěné do ovzduší, vody nebo půdy z průmyslových zařízení, souhrnně nazýváme průmyslovými emisemi. Tyto látky neoddiskutovatelně poškozují lidské zdraví, způsobují řadu nemocí, jako jsou rakovina, astma, srdeční infarkt nebo mozkové příhody. Poškozují rovněž celé ekosystémy, plodiny a lidská sídla a tím působí značné hospodářské škody. Evropská komise zveřejnila na počátku dubna **návrh revize pravidel pro průmyslové emise** a tento návrh je i tématem dnešních otázek a odpovědí.

Co přivedlo Evropskou komisi k vypracování návrhu na revizi pravidel?

Směrnice o průmyslových emisích a s ní související nařízení o podávání zpráv (EPRT) v současnosti dopadá na 50 000 průmyslových zařízení v Evropské unii (z toho je 30 000 velkých průmyslových závodů a 20 000 velkých chovů drůbeže a prasat). Tato zařízení jsou odpovědná za přibližně

50 % oxidů síry (SO_x), 40 % skleníkových plynů a cca 30 % oxidů dusíku (NO_x) a prachových částic (PM₁₀). Velké průmyslové závody a velkochovy zvířat tak zapříčiňují více než polovinu emisí do ovzduší, způsobených lidskou činností. Podle názoru Unie je nezbytné směrnici modernizovat, zefektivnit některé aspekty a aktualizovat jí v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu. Cílem revidovaného rámce je podpořit ekologickou a oběhovou transformaci průmyslu a současně přinést zlepšení v oblasti lidského zdraví a čistého životního prostředí. Díky technologickému pokroku navíc v nadcházejících letech vstoupí na trh inovativní postupy a techniky, jejichž rychlejší zavádění revidovaná směrnice podpoří. V neposlední řadě se má zvýšit transparentnost a dostupnost údajů, což umožní aktivnější účast veřejnosti na povolenacích procesech a obecně lepší přehled o znečišťujících činnostech.

Jaké hlavní změny revize směrnice přinese?

Komise zdůrazňuje, že prevence a kontrola znečištění zůstanou založeny na povolenacím postupu, vycházejícím z režimu nejlepších dostupných technik (BAT). Rámec ovšem bude posílen opatřeními na zvýšení

účinnosti. Povolenací orgány členských států tak budou muset (jak při revizi, tak při stanovování nových podmínek) používat přísnější mezní hodnoty emisí. Rámec EU pro prevenci a kontrolu se bude více orientovat na budoucnost a umožní snadnější aplikaci inovací, čemuž napomůže též zřízení inovačního centra pro průmyslovou transformaci a emise. Další změnou je rozšíření působnosti směrnice na další chovy zvířat a průmyslové činnosti. Bude se klást větší důraz na účinné využívání zdrojů a jejich opětovné použití v oblasti energie, vody a materiálů a používání bezpečnějších a méně toxických (nebo netoxických) chemických látek v průmyslových postupech. Směrnice rovněž podpoří (pokud je to možné) současné používání technologií odstraňujících znečišťující látky a proces dekarbonizace.

Jaká nová odvětví budou podléhat pravidlům pro průmyslové emise?

Autoři výslovně zmiňují tři odvětví, u nichž existuje vysoké riziko znečištění životního prostředí. Jedná se jednak o velkoplošné chovy skotu a další chovy prasat a drůbeže (obecně s kapacitou převyšující více než 150 tzv. dobytčích jednotek), Pod kontrolu se tak má dostat na 60 % emisí amoniaku (oproti

**Revize pravidel EU
pro průmyslové emise**

současným 18 %) a 43 % emisí metanu (z pouhých 3 % v současnosti). Pokud jde o nově zařazená průmyslová odvětví, prvním jsou zařízení těžebního průmyslu (doly), v nichž se těží kovy, prvky vzácných zemin a průmyslové nerosty. Vyňaty jsou energetické nerostné suroviny (jako je uhlí) a kamenivo z tvrdé horniny. Druhým odvětvím jsou potom „gigafactory“ na výrobu baterií pro elektromobily. S ohledem na tyto velkokapacitní závody se tak doplní nařízení o bateriích.

Jaké další konkrétní novinky návrh přinese?

Velké změny by měla revize směrnice o průmyslových emisích přinést veřejnosti, zejména obyvatelům území, ležících v blízkosti průmyslových podniků. Návrh jim zajistí lepší přístup k informacím o lokalitách, na které se směrnice vztahuje a poskytne jim lepší přehled o znečišťujících činnostech v jejich sousedství. Bude například spuštěn vyhledávací portál, který tyto informace zjednoduší a zpřehlední. Zvýší se rovněž podíl veřejnosti a nevládních organizací na rozhodovacích postupech. Na druhou stranu podniky budou moci snadněji využívat inovací, mj. těch, které budou výstupem z činnosti nově vytvořeného inovačního centra pro průmyslovou transformaci a emise (INCITE). Hospodářské subjekty navíc budou moci ve svých zařízeních testovat nové techniky až po dobu dvou let namísto současných devíti měsíců – jedná se o dobu, kdy mohou testovaná zařízení využít výjimek z vybraných podmínek povolení. Komise také zdůrazňuje význam procesů a opatření, umožňujících evropským firmám snížit administrativní zátěž, zejména v souvislosti s postupující digitalizací.